

INSPEKSJONSRAPPORT

Glencore Nikkelverk AS
Postboks 604
4606 Kristiansand S

Oslo, 8. januar 2021

Deres ref.:
Bjørg Kari Haugland

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/1802
Saksbehandler:
Bent Bolstad

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Glencore Nikkelverk

Kontrollnummer: 2020.177.I.miljodir

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Bjørg Kari Haugland

Fra Miljødirektoratet:
Bent Bolstad

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Glencore Nikkelverk den 25. november 2020. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt. Inspeksjonen ble gjennomført som en videokonferanse (Teams) pga. restriksjoner i forbindelse med covid-19.

Miljødirektoratet gav 2 avvik og 1 anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

- Kapasiteten i oppsamlingsarrangementet for enkelte tanker er mangelfull
- Rammen for mottak av filterkakeslam (farlig avfall) er overskredet med 5 tonn

Anmerkninger:

- Virksomhetens vedlikeholdssystem har noen forbedringspunkter

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

8. januar 2021	Bent Bolstad		Henning Gøhtesen
dato	kontrollør	Miljødirektoratet	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Agder ved miljøvernavdelingen
- Kristiansand kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: GLENCORE NIKKELVERK AS	
Organisasjonsnr.: 871685762	Eies av: 911575787
Bransjenr. (NACE-kode): 24.450 - Produksjon av ikke-jernholdige metaller ellers	

Kontrollert enhet

Navn: Glencore Nikkelverk	Anleggsnr.: 4204.0099.01
Kommune: Kristiansand	Fylke: Agder
Anleggsaktivitet: Metallurgisk industri	
Tillatelse gitt: 18. desember 2003	Sist endret: 30. oktober 2020

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Miljødirektoratets risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Utslipp til luft, utslippskontroll/ måleprogram
- Farlig avfall, mottaksrutiner og lagring
- Tankanlegg, status på oppsamlingsarrangement og forebyggende vedlikehold
- Beredskap og øvelser

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Glencore Nikkelverk plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Miljødirektoratet skal kunne avslutte saken, må Glencore Nikkelverk innen 1. mars 2021 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvikene er rettet.

Vi ber også om at virksomheten sender inn en kort redegjørelse for hvordan anmerkningen er vurdert, eventuelt hvordan den vil bli fulgt opp.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (post@miljodir.no) til Miljødirektoratet v/Bent Bolstad.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 13. november 2020. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Glencore Nikkelverk bli ilagt et gebyr på kr 13 300,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 4 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og sendes til Miljødirektoratet.

En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Kapasiteten i oppsamlingsarrangementet for enkelte tanker er mangelfull

Avvik fra:

- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften). Kap.18 "Tanklagring af farlige kjemikalier og farlig avfall" (tankforskriften), § 18-6 pkt. c andre ledd

Kommentarer:

Tanker som inneholder stoffer som er væske ved normalt trykk og temperatur, skal ha et effektivt oppsamlingsarrangement som minst rommer tankens volum og som tåler de aktuelle kjemikaliene eller det farlige avfallet som blir lagret.

Glencore Nikkelverk har et stort antall tankanlegg som er omfattet av tankforskriften. Virksomheten har gjennomført en kartlegging av alle tankene og tilhørende oppsamlingsarrangementer, for å få oversikt over hvor det var behov for å foreta oppgraderinger.

Kartleggingen og en statusgjennomgang etter at tiltak var utført er dokumentert i 3 rapporter. Den siste rapporten ("Oppgraderer fangdammer iht. tankforskriften", 30. oktober 2019) er en sluttrapport som dokumenterer hvilke tiltak som er utført på oppsamlingsarrangementene og hva som nå er status i forhold til oppsamlingskravet i tankforskriften. Rapportene ble oversendt Miljødirektoratet i forkant av tilsynet og det ble under tilsynet fokusert på enkelte av tankanleggene/ oppsamlingsarrangementene som er beskrevet i rapportene.

Vi vil påpeke følgende mangler:

Oppsamlingsarrangementet for tankene i ekstraksjonsrommet

Tre tanker i ekstraksjonsrommet i Co- raff. er i ovennevnte sluttrapport opplyst å ha for liten oppsamlingskapasitet i forhold til oppsamlingskravet i tankforskriften. Det blir imidlertid konkludert med at oppsamlingsarrangementet allikevel er tilfredsstillende, med de kompenserende tiltakene som er gjort i form av nivå- alarmer, rørdimensjonering og inspeksjonsrunder i ekstraksjonsrommet. Vi gjør imidlertid oppmerksom på at kravet om et effektivt oppsamlingsarrangement er et absolutt krav, dvs. at kravet ikke kan fravikes, helt eller delvis, med henvisning til kompenserende tiltak.

Katastrofetanken i Co-raffinerer

I en av de ovennevnte 3 rapportene (datert 30 oktober 2019) er det opplyst at tank 4543 er en katastrofetank. Det blir videre opplyst at tanken blir utvendig inspisert hvert halv år og innvendig inspisert hvert 5. år. Tankens funksjon er å være en oppsamlingsenhet for andre tanker. Imidlertid blir det kommentert i rapporten at tanken delvis brukes til vanlig drift og at tanken i de senere år har hatt et driftsvolum på ca. 10 % (og at det er montert en nivåalarm som utløser ved et nivå på 15 %). Vi vil påpeke at en tank som er ment å fungere som et effektivt oppsamlingsarrangement i samsvar med oppsamlingskravet i tankforskriften, til enhver tid skal ha et tilstrekkelig og ledig oppsamlingsvolum. Det betyr at tanken, hverken helt eller delvis, skal brukes til andre formål.

Avvik 2

Rammen for mottak av filterkakeslam (farlig avfall) er overskredet med 5 tonn

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Miljødirektoratet, vilkår 9.2

Kommentarer

Glencore har tillatelse til å ta i mot og benytte (som råstoff) 3 ulike farlig avfallskategorier, hvor filterkakeslam er den ene kategorien (avfallskode 7095, EAL- kode 110109). Glencore kan ta i mot 15 tonn pr. år av dette slammet fra ekstern aktør. Mottak av farlig avfall ble gjennomgått med vekt på rutiner og kvalitetssikring av mottak. Bl.a. ble Glencore sin råvareprosedyre gjennomgått, den gjelder også for disse tre avfallskategoriene fordi avfallet blir brukt som råstoff i Glencore sin produksjon.

Virksomheten opplyser at det i år er tatt i mot kun 1 samlet leveranse med dette avfallet, det var i oktober og mengden var på 20 tonn. Overskridelsen på 5 tonn blir i følge virksomheten avviksbehandlet og rapportert i egenrapporten for 2020. Glencore opplyser forøvrig at de vil vurdere om de skal søke om å kunne ta i mot en større mengde av dette avfallet.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomhetens vedlikeholdssystem har noen forbedringspunkter

Kommentarer:

Virksomheten har etablert et forebyggende vedlikeholdssystem (SAP) som bla. omfatter et frekvensstyrt program for inspeksjon av tanker og rørsystemer og annet utstyr som er tilknyttet tankanleggene. Periodisk funksjonstesting av nivåalarmer og overflyllingsvern er i følge virksomheten også inkludert i disse inspeksjonsprogrammene.

Inspeksjonsfrekvensene for tankene varierer avhengig av risikoforhold (medium, mengde etc.), fra 5- 10 år. Inspeksjonsmetodene varierer også; ultralyd er mye brukt men Glencore opplyser at også bruk av droner ved innvendig tankinspeksjon er forsøkt med hell. For rørsystemene varierer inspeksjonsmetodene fra visuell inspeksjon til røntgen eller ultralyd. For utstyr (tanker, rør etc.) hvor det etter en inspeksjon er gitt en anbefaling om utbedringer opplyser Glencore at det blir fulgt opp med ansvar og frist for lukking gjennom en arbeidsordre i SAP- systemet. Det er etablert akseptkriterier for alt av tanker og rør, inkl. det som er omfattet av tankforskriften. Virksomheten opplyser at kriteriene ble fastsatt i 2013 og kriteriene er dokumentert i virksomhetens håndbok for forebyggende vedlikehold (dokumentasjon ble framvist under tilsynet). Eksempel på rapporter fra tilstandskontroll av en tank (2018) og et rørsystem (2018) ble oversendt Miljødirektoratet i forbindelse med tilsynet. De anmerkningene som er ført opp i disse rapportene er i følge virksomheten fulgt opp og lukket.

Under tilsynet ble kun deler av virksomhetens systemer og rutiner for inspeksjon og forebyggende vedlikehold av tankanlegg gjennomgått og begrenset til de tankanlegg og rørsystemer som er omfattet av tankforskriften. Bla. ble det for dette utstyret fokusert på gjennomføringsgraden av inspeksjonsprogrammer og vedlikeholdsplaner.

Vi vil bemerke følgende forbedringspunkter:

Måltall/KPI for gjennomføring av inspeksjonsprogrammer og vedlikehold

Glencore opplyser at de har en god oppfølging og gjennomføringsgrad av sine inspeksjonsprogrammer og vedlikeholdsplaner for sine tankanlegg, og at restanse/etterslepet for oppfølging av dette utstyret er lavt. Videre opplyser virksomheten at det er igangsatt arbeid med å utarbeide KPI- er, forankret til ledelsen, for kritisk utstyr. Kritisk utstyr her er i følge Glencore primært utstyr som er regulert med tekniske kravspesifikasjoner, satt av myndigheter (feks. trykksatt utstyr). I tankforskriften er det ikke gitt slike konkrete tekniske kravspesifikasjoner.

Vi viser til ovennevnte og vil bemerke at det ikke er etablert måltall/KPI-er for oppfølging/gjennomføring av inspeksjonsprogrammer og forebyggende vedlikehold, av tankanlegg med tilhørende utstyr som er omfattet av tankforskriften. Vi tenker her på måltall for hvor høy

gjennomføringsgrad ledelsen mener at inspeksjonsprogrammene og det forebyggende vedlikeholdet skal ha. Og hvor disse måltallene blir etterspurt av ledelsen gjennom året for status og framdrift.

Rutiner for å vurdere utsettelse av inspeksjoner og forebyggende vedlikehold

I følge Glencore blir det ved behov for utsettelser av planlagte inspeksjoner og vedlikehold gjort risikovurderinger av om utsettelsene er forsvarlige. Virksomheten opplyser at omfanget av utsettelser ikke er stort (jf. pkt. ovenfor) og at det er håndterbart med hensyn til oppfølging. Der utsettelser blir gitt, blir det i følge virksomheten satt ny frist med ansvarlig for oppfølging (i form av en ny arbeidsordre i SAP).

Vi vil imidlertid bemerke at det ikke er etablert en rutine, nedfelt i vedlikeholdssystemet/ internkontrollen, som beskriver de vurderinger som virksomheten mener skal gjøres, før en avgjørelse blir tatt om en utsettelse (feks. av en inspeksjon eller et forebyggende vedlikeholdsarbeid). Vi tenker da på en rutine hvor det er satt noen kriterier for hva som skal vektlegges ved slike vurderinger og hvor ytre miljøforhold/utslippsfare er et av disse kriteriene. Videre at det i de beslutningene der det gis utsettelse, følger en begrunnelse hvor også ytre miljø/utslippsfare er kommentert. Denne anmerkingen gjelder for tankanlegg, rørsystemer og annet utstyr som kan ha utslippsmessig betydning.

8. Andre forhold

8.1 Luftutslipp og by- passmuligheter

Glencore opplyser at det ikke er by- passmuligheter på rensinnretningene for luftutslippene. Utslippene må i følge virksomheten gjennom rensanleggene, og måles, før de slippes ut.

8.2 Kjellere som oppsamlingsarrangement

Glencore opplyser at det tidvis skjer overfyllinger av enkelte prosesstanker som medfører at prosess-/kjemikalievæske havner på gulvet i kjelleren under produksjonslinjene. Denne væsken blir i følge virksomheten tilbakeført til prosessen. Glencore opplyser at kjellergulvet derfor fungerer som et oppsamlingsarrangement og i følge virksomheten er det ikke avløpsmuligheter (sluk, kummer etc.) fra kjellergulvet, hverken til rensanlegg eller direkte til ytre miljø. Glencore opplyser at gulvene blir inspisert og vedlikeholdt jevnlig for å påse/sikre at de er tette. I følge virksomheten er det imidlertid igangsatt et prosjekt for å få etablert 3 buffertanker (i løpet av 2021) som skal fungere som en permanent oppsamlingsenhet for det som havner av kjemikaliesøl i kjelleren, for å unngå at metall-løsning midlertidig blir mellomlagret på kjellergulvet.

8.3 Miljøsertifisering

Glencore er sertifisert etter ISO- 14001.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften). Kap.18 "Tanklagring af farlige kjemikalier og farlig avfall" (tankforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Miljødirektoratet, sist endret 30. oktober 2020